

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/9/2020
Identifikačné číslo spisu: 2019200092
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2019200092.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Jany Martinčekovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: Z. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX, W., zastúpeného advokátom JUDr. Daliborom Pavelkom, Pribinova 46, Hlohovec, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, Bratislava, Ul. 29. augusta 8 a 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 28816-2/2019-BA zo dňa 22.01.2019, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 20Sa/6/2019-84 zo dňa 18.10.2019, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- II. Účastníkom konania n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave rozsudkom sp.zn. 20Sa/6/2019 zo dňa 18.10.2019 zrušil rozhodnutie žalovaného č. 28816-2/2019-BA zo dňa 22.01.2019 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.
2. Preskúmaným rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Trnava č. 11806/2018-TT-DvN zo dňa 07.11.2018 vyslovujúce, že podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a čl. 61 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti. Žalovaný preskúmané rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol doby poistenia v nezamestnanosti v zmysle platnej slovenskej legislatívy. Z uvedeného dôvodu by bolo možné zohľadniť dobu poistenia v nezamestnanosti dosiahnutú na území Nórska (kde žalobca dlhodobo žil a pracoval) do celkovej doby poistenia v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 ods. 1 základného nariadenia len v prípade preukázania zachovania pevných väzieb a bydliska na území Slovenskej republiky počas výkonu posledného zamestnania na území členského štátu Európskej únie. Žalovaný mal za to, že so zreteľom na všetky dostupné informácie nie je možné považovať bydlisko žalobcu počas jeho zamestnania v členskom štáte EÚ za zachované na území Slovenskej republiky.

3. Krajský súd vo svojom rozsudku uviedol, že medzi účastníkmi konania bolo sporné, či okolnosti pobytu žalobcu v Írsku pri ich komplexnom vyhodnotení možno alebo nemožno považovať za svedčiace o zachovaní bydliska žalobcu a centra jeho záujmov na území Slovenska ako štátu pôvodu. Rozhodujúce správne orgány pri posudzovaní bydliska žalobcu a v súvislosti s tým centra jeho záujmov vychádzali z článku 1 písm. j/ základného nariadenia, podľa ktorého „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva, a z článku 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, stanovujúceho spôsob určenia bydliska, pričom správny orgán prvého stupňa za najvýznamnejšiu skutočnosť z tohto pohľadu považoval fakt, že žalobca sa na území Nórska zdržiaval po dobu viac ako šesť rokov (od marca 2012), že tu mal jeden súvislý pracovný pomer, pobyt absolvoval so svojou manželkou, v Nórsku sa im narodili dve deti a v súvislosti s rodičovstvom tam aj čerpali rodičovské dávky. Krajský súd poznamenal, že žalovaný podľa odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia už bez bližšieho zdôvodnenia za dĺžku pobytu žalobcu v Nórsku považoval dobu takmer 10 rokov, keď do tejto doby započítal aj jeho predchádzajúci pobyt v rokoch 2006 až 2010, okolnosti ktorého ale neskúmal a nehodnotil.

4. Oba správne orgány konštatovali aj plnenie daňových a odvodových povinností žalobcom v Nórsku, spomenuli aj bytovú situáciu žalobcu v Nórsku - že býval s rodinou v dvoch podnájmoch, bez toho, aby hodnotili kvalitatívnu stránku bývania a v súvislosti s tým aj stabilitu bytovej situácie tak, ako to predpokladá článok 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia. Hodnotiť v rámci posudzovania situácie žalobcu ako dotknutej osoby opomenuli skutočnosti týkajúce sa existencie peňažných účtov žalobcu na území SR, telefónneho účtu, stavebného sporenia, životného poistenia žalobcu a životného poistenia dieťaťa, ako aj členstva žalobcu v rybárskom zväze v Seredi od roku 2016.

5. Podľa zistenia krajského súdu tak správne orgány nevyhodnotili všetky relevantné okolnosti pobytu žalobcu na území Nórska, resp. tie, ktoré hodnotili, hodnotili bez ich vzájomnej súvislosti a súvislosti s inými okolnosťami.

6. Podľa názoru krajského súdu nie je žiaden dôvod pre spochybňovanie tvrdenia žalobcu o jeho iba dočasnom pobyte v zahraničí na účely získania financií na riešenie jeho bytovej situácie na Slovensku, ktoré tvrdenie korešponduje so skutočnosťou, že od počiatku roku 2016 je spolu s manželkou stavebníkom rodinného domu v Malženiciach a že stavba bola realizovaná aj počas doby jeho zamestnania v Nórsku a počas dovolení aj s jeho osobnou účasťou. Intenzita návratov žalobcu na územie SR počas zamestnania v zahraničí preto nespočíva len v ich častosti a doby trvania, ktorá inak v tomto prípade taktiež nie je zanedbateľná, ale aj v ich dôvodoch. Aj z tohto pohľadu bytovú situáciu žalobcu v Nórsku nie je možné bez ďalšieho označiť za stabilnú, rovnako ako jeho pracovnú činnosť, ktorej stabilitu bez ďalšieho nie je možné vyvodzovať iba z toho, že jeho pracovná zmluva bola uzatvorená na dobu určitú, ale je daná všeobecne aj tým, či vykonávané zamestnanie zodpovedá kvalifikácii a predstavám žalobcu o jeho životnom smerovaní. V konečnom dôsledku aj skutočnosť, že pracovný pomer ukončil z vlastnej vôle a že na území Nórska nehodlal zotrvať do doby získania dávok na tomto území, svedčí v prospech tvrdení žalobcu o prvoradosti jeho väzieb na územie Slovenska. Podľa názoru krajského súdu aj v súvislosti s týmito okolnosťami sa posúdenie veci žalovaným javí ako neobjektívne a podľa názoru súdu tieto v kontexte s opomínanými skutočnosťami týkajúcimi sa rodičov žalobcu, životného poistenia žalobcu a jeho dieťaťa, stavebného sporenia, mobilného operátora, ale aj evidencie motorového vozidla naopak svedčia o neprerušení zásadných väzieb žalobcu s krajinou pôvodu a centre jeho záujmu aj v období výkonu práce v Nórsku práve na území Slovenska, ktoré priznanie odopretej dávky odôvodňuje.

7. Vzhľadom na uvedené krajský súd dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie žalovaného vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z tohto dôvodu ho zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

8. Proti rozsudku krajského súdu podal kasačnú sťažnosť žalovaný, pretože má za to, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Žalovaný v prvom rade uviedol, že podmienky nároku na dávku v nezamestnanosti a podmienky výplaty tejto dávky podľa nórskeho právneho predpisov sú pri posudzovaní bydliska žalobcu právne irelevantné skutočnosti. Podľa názoru žalovaného osoba pracujúca v členskom štáte EÚ si

nemôže uplatniť nároky na dávky sociálneho poistenia v ktoromkoľvek členskom štáte.

9. Žalovaný uviedol, že sa pri posudzovaní centra záujmov žalobcu zameril na obdobie jeho pobytu v Nórsku od marca 2012 do augusta 2018, t.j. na obdobie jeho posledného pracovného pomeru v Nórsku. Podľa názoru žalovaného viac ako 6-ročný pobyt v zahraničí spoločne s najbližšími rodinnými príslušníkmi, nie je možné označiť za dočasný, pretože išlo o pobyt dlhodobý. Dôvody odchodu do zahraničia nie je možné považovať za rozhodujúcu skutočnosť, pretože v zásade vo väčšine obdobných prípadov je dôvod odchodu do iného členského štátu EÚ rovnaký, a to ekonomický. Práve z tohto dôvodu skutočnosti ako sú dôvody odchodu do zahraničia, dôvody návratu, úmysel vrátiť sa na Slovensko, pocit domova a pod., nemôžu v žiadnom prípade prevážiť skutočnosti objektívne.

10. V súvislosti s názorom krajského súdu, že žalovaný nehodnotil kvalitatívnu stránku bývania žalobcu, žalovaný uviedol, že podľa jeho názoru žalobca si vytvoril v Nórsku vlastnú domácnosť, pretože býval so svojou rodinou v podnájme (posledný podnájom trval od októbra 2015 do augusta 2018). V tejto súvislosti žalovaný uviedol, že pasívne vlastníctvo nehnuteľnosti na Slovensku nemôže byť nespochybniteľným spôsobom vyhodnotené ako najrozhodujúcejšia skutočnosť svedčiaca o zachovaní bydliska žalobcu na Slovensku počas výkonu zárobkovej činnosti v Nórsku, pretože nie je možné preukázať, či nadobudnutie nehnuteľnosti nebolo vykonané z investičných/rekreačných dôvodov.

11. V súvislosti s posudzovaním charakteru pracovnej činnosti žalobcu žalovaný uviedol, že správne orgány sú povinné prihliadať najmä na povahu pracovnej činnosti, predovšetkým na miesto výkonu práce, trvalosť tejto činnosti a dĺžku trvania pracovného pomeru a nie je nutné sa zaoberať s tým, či daná práca zodpovedá kvalifikácii a predstávam žalobcu. Na základe skutočnosti, že posledný pracovný pomer žalobcu trval viac ako 6 rokov, pracovnú situáciu žalobcu v Nórsku je možné považovať za stabilnú.

12. Podľa názoru žalovaného aj rodinná situácia žalobcu svedčí o vytvorení jeho väzieb na území Nórska.

13. Žalovaný má za to, že horeuvedené skutočnosti jednoznačne preukazujú, že žalobca si centrum záujmov na Slovensku počas výkonu pracovnej činnosti v Nórsku nezanechal. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby Najvyšší súd SR rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie.

14. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti žalovaného nevyjadril.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal vec v rozsahu kasačnej sťažnosti a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je pôvodná.

16. V danom prípade bolo potrebné posúdiť najmä to, či žalovaný orgán verejnej správy pri svojom rozhodovaní postupoval zákonným spôsobom tak, aby bol naplnený účel zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení platnom v čase jeho rozhodovania (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), či bolo dodržané základné a vykonávacie nariadenie a či žalobca bol, tak ako tvrdil, ukrátený na svojich právach. Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Trnava, ktorým uvedený prvostupňový správny orgán rozhodol, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, pretože v posudzovanom období posledných štyroch rokov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nepreukázal žiadnu dobu poistenia v nezamestnanosti, ktorú by mu bolo možné zohľadniť na účely nároku na dávku v nezamestnanosti. Podstatou súdneho konania je skutková otázka, či žalovaný dostatočne ustálil pojem „bydlisko žalobcu“.

17. Medzi žalobcom a žalovaným nie je sporné, že žalobca dosiahol v posudzovanom období štyroch rokov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie dobu poistenia v nezamestnanosti na

území iného členského štátu Európskej únie. Preto v konaní o dávke v nezamestnanosti bolo potrebné zohľadniť príslušné ustanovenia základného a vykonávacieho nariadenia.

18. Podľa § 13 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení platnom v rozhodnom období, z poistenia v nezamestnanosti sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytuje dávka v nezamestnanosti.

19. Podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistenc má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky.

20. Podľa čl. 61 ods. 1 základného nariadenia, príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokoľvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje. Ak však uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na dávky dosiahnutím dôb poistenia, vtedy doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu sa nezohľadnia, iba ak by sa takéto doby považovali za doby poistenia a boli dosiahnuté v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi.

21. Podľa čl. 61 ods. 2 základného nariadenia; s výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a/ sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky: - doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia, - doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo - doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

22. Podľa čl. 65 ods. 2 základného nariadenia úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydlisko v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydlisko v tomto štáte, alebo sa vráti do tohto štátu, má byť k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte bydliska. Bez toho, aby bol dotknutý článok 64, úplne nezamestnaná osoba môže ako doplňujúci krok prihlásiť sa u služieb zamestnanosti členského štátu, v ktorom vykonávala svoju poslednú činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

23. Podľa čl. 65 ods. 5 základného nariadenia; nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

24. Podľa čl. 11 ods. 1, 2 vykonávacieho nariadenia, ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje Základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať: a) dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov; b) situáciu dotknutej osoby vrátane: i) povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy; ii) jej rodinného stavu a rodinných väzieb; iii) vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti; iv) v prípade študentov zdroja ich príjmov; v) jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná; vi) členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely (1). Ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode medzi dotknutými inštitúciami, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu (2).

25. Podľa čl. 1 písm. j/ základného nariadenia; na účely tohto nariadenia „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

26. Z obsahu administratívneho/súdneho spisu a vyjadrení účastníkov konania vyplýva, že žalobca podaním doručeným Sociálnej poisťovni dňa 03.10.2018, požiadal o dávku v nezamestnanosti. Bolo zistené, že v posudzovanom období (počas posledných 4 rokov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie), žalobca nepreukázal žiadnu dobu poistenia v nezamestnanosti na území SR, pretože v tomto období pracoval v Nórsku V posledných šiestich rokoch jeho pracovný pomer bol uzatvorený v Nórsku na dobu neurčitú a tam realizoval aj odvody. Počas pobytu v Nórsku staval na Slovensku dom a na Slovensko sa vrátil po dokončení stavby. V Nórsku sa zdržiaval s manželkou a deťmi. Jeho manželka taktiež pochádza zo Slovenska a manželstvo uzavreli a rodinu založili na území SR. Ich deti rozprávajú iba po slovensky, nikdy sa neučili po nórsky a ani tam nenavštevovali žiadnu predškolskú inštitúciu alebo krúžok, čo bolo aj zámerom rodičov, aby si deti v Nórsku nevytvorili sociálne väzby. Osobne sa ani žalobca a jeho manželka nórcinu neučili, ovládajú iba základy potrebné k nákupu potravín a podobne, v Nórsku bývali v nájomnom byte. Žalobca má stredoškolské vzdelanie v odbore automechanik a v SR zastával tomu zodpovedajúce pracovné pozície, pričom v Nórsku pracoval v pozícii pomocného pracovníka v mäsokombináte. Zo súdneho spisu ďalej vyplýva, že na území SR si žalobca zachoval trvalý pobyt, účet v banke, stavebné sporenie, životné poistenie, telefónne číslo, vlastníctvo motorového vozidla evidovaného v SR, vlastníctvo nehnuteľnosti, priateľov, členstvo v rybárskom zväze v Seredí od roku 2016, rodinu a rodičovskú nehnuteľnosť, v ktorej má trvalé bydlisko evidované. Na Slovensku podával každoročne daňové priznanie aj počas pobytu v Nórsku. Žalobca v Nórsku opakovane poberal dávky v otcovstve z nórskeho sociálneho systému. Počas výsluchu dňa 6. novembra 2018, žalobca uviedol, že počas výkonu zárobkovej činnosti v Nórsku sa na Slovensku zdržiavali jeho rodičia, ktorí neboli odkázaní na celodennú starostlivosť. V správnom konaní žalobca uviedol, že jeho otec je invalid so značnými zdravotnými ťažkosťami. Podľa výsluchu zo dňa 6. novembra 2018, žalobca uviedol, že na Slovensko sa vracal 2-krát ročne počas dovolenky, ktorá trvala celkovo 5 týždňov. V správnom konaní uviedol návraty na Slovensko v roku 2014 jedenkrát na 35 dní, v rokoch 2015-2017 dvakrát ročne na dobu 14-41 dní a v 2018 jedenkrát na 77 dní.

27. Najvyšší súd zistil, že žalovaný rozhodol na základe údajov zo svojho ako aj z informačného systému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, podkladov predložených žalobcom, vyhlásenia žalobcu zo dňa 03.10.2018 a na základe jeho výsluchu. Potom, ako žalovaný (vrátane prvostupňového správneho orgánu) posúdil zachovanie väzieb žalobcu na území SR, dospel k záveru, že skutočnosti ako sú: stabilita zamestnania v Nórsku, periodicita návštev v SR 1-2-krát ročne, pobyt v Nórsku spoločne s manželkou a maloletými deťmi, poukazujú na existenciu väzieb primárne so štátom zamestnania, a nie je možné považovať jeho bydlisko za zachované na území SR. Spoločne so skutočnosťou, že bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nebol poistený v zmysle slovenských právnych predpisov, nie je možné podľa žalovaného dobu poistenia v nezamestnanosti získanú na území Nórska zohľadniť na účely vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti v súlade s čl. 61 základného nariadenia.

28. Z dokladov predložených žalovaným kasačný súd nezistil, že by došlo k jednotným stanoviskám dotknutých inštitúcií sociálneho zabezpečenia Nórska a Slovenska o určení bydliska žalobcu a žalovaný preto nesprávnym úradným postupom neposudzoval úmysel, t.j. centrum záujmov posudzovanej osoby a vychádzal z toho, že bydliskom žalobcu v čase jeho zamestnania a poistenia na území iného členského štátu bolo územie Nórska. V tejto súvislosti Najvyšší súd SR poznamenáva, že žalovaný má povinnosť komunikovať s inštitúciami Nórska a v prípade rozdielneho stanoviska sa pokúsiť o vzájomnú dohodu, avšak z obsahu rozhodnutia ani spisového materiálu nevyplýva, že by s inštitúciami Nórska konal, hoci sám nebol oprávnený centrum záujmov žalobcu určovať. Žalovaný iba formálne vyhodnotil skutkové okolnosti, ktoré mal k dispozícii z formuláru U1, skutočné dôvody práce v zahraničí, charakter pobytu žalobcu v zahraničí a dôvody žalobcovho odchodu z Nórska neskúmal a nevyhodnotil. Zo skutočností uvedených v bode 26. tohto rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že minimálne od januára 2016 (od nadobudnutia právoplatnosti stavebného povolenia) mal žalobca skutočný záujem sa vrátiť na Slovensko. Najvyšší súd SR súhlasí s názorom žalobcu, že samotná dĺžka pobytu, zamestnania na území Nórska a s ním súvisiace plnenie daňových a odvodových povinností na určenie centra záujmov nepostačuje.

Žalovaný nevenoval dostatočnú pozornosť všetkým údajom uvedeným v administratívnom spise, najmä tomu, že minimálne od roku 2016 boli zjavné kroky žalobcu nasvedčujúce úmyslu trvale žiť na území Slovenskej republiky. Kasačný súd poukazuje na to, že žalobca prejavila nielen úmysel, ale aj konkrétne konal v záujme zachovania bydliska a centra záujmov v SR, o čom svedčí práve skutočnosť prípravy bývania po návrate z cudziny (spoločne s jeho deťmi a manželkou), pričom v konaní nebol produkovaný žiadny dôkaz o rovnocennom postupe so zadovážením si bývania počas zamestnania v Nórsku. Uvedená skutočnosť nesvedčí pre jednoznačnosť záveru žalovaného o nezachovaní miesta trvalého bydliska a väzieb žalobcu na SR. Žalovaný vyvodil tvrdenie o primárnej väzbe žalobcu na štát zamestnania len na základe nesporného zistenia o dobe a existencii samotného zamestnania v Nórsku a z obmedzeného počtu návštev v SR, čo je však vzhľadom na vzdialenosť a cieľ pobytu v štáte zamestnania pochopiteľné. Preto sa kasačný súd stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že do Nórska žalobcu viedla zárobková činnosť práve v záujme toho, aby si vytvoril finančné podmienky pre rodinný život na Slovensku.

29. V súvislosti so správnym stanovením bydliska žiadateľa o dávky v nezamestnanosti, poukazuje kasačný súd na právne závery rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Sžso/35/2012, podľa ktorého: „... vykonávacie nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.987/2009 stanovuje postup pri vykonávaní základného nariadenia č.883/2004, a preto názor žalovanej, že skutočnosti uvedené v čl.11 vykonávacieho nariadenia majú len dokresľujúci charakter pri posudzovaní situácie dotknutej osoby, a že tieto skutočnosti nie sú rozhodujúce, nie je správny. Práve naopak, skúmanie okolností uvedených v čl.11 vykonávacieho nariadenia pri posudzovaní centra záujmov dotknutej osoby nemožno zúžiť len na posudzovania dĺžky a stability zamestnania. Zobrať do úvahy je potrebné i ďalšie, nielen tam ako príklad uvedené okolnosti v ich vzájomnej súvislosti. Okolnosť, že dôvodom odchodu žalobkyne do iného členského štátu Európskej únie bolo nájsť si prácu, a následná kúpa bytu na území SR zjavne nasvedčujú úmyslu žalobkyne trvalo žiť na území SR. Žalovaná vyvodila záver o primárnej väzbe žalobkyne na štát zamestnania len z doby trvania zamestnania na území Veľkej Británie. Pokiaľ za potvrdenie takého záveru považovala obmedzený počet návštev žalobkyne v Slovenskej republike, takú okolnosť, vzhľadom na vzdialenosť a cieľ pobytu v štáte zamestnania so zohľadnením možnosti pracovného voľna (dovolenky) nemožno považovať za relevantný dôkaz zániku centra záujmov na území SR“.

30. Z uvedeného vyplýva, že pre posúdenie miesta bydliska je potrebné skúmať i ďalšie okolnosti, nielen dĺžku zamestnania a bývanie pracovníka. V danom prípade orgány verejnej správy uvedeným spôsobom nepostupovali. Rovnako ako krajský súd, aj najvyšší súd zastáva názor, že závery žalovaného nie sú doložené dostatočne vykonaným dokazovaním a bez podrobného dokazovania nie je možné určiť „centrum záujmov dotknutej osoby“ podľa čl. 11 vykonávacieho nariadenia. Na základe doterajšieho dokazovania preto nemožno bez akýchkoľvek pochybností konštatovať, že o mieste bydliska žalobcu, na základe kritérií uvedených v čl. 11 ods. 1 vykonávacieho nariadenia, pochybnosti nevznikli a preto nebolo možné aplikovať čl. 11 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, teda skúmať aj úmysel dotknutej osoby. Ako vyplýva z rozsudku najvyššieho súdu sp.zn. 9Sžso/35/2012, krajský súd nepostupoval v rozpore s ustálenou judikatúrou kasačného súdu keď konštatoval, že centrum záujmov žalobcu na území Slovenska nezanikol. V danej oblasti je potrebné pristupovať ku každej veci individuálne, prihliadať na všetky osobitosti každého prípadu, a preto nemožno na skúmanú vec aplikovať závery v skutkovo odlišných prípadoch, na ktoré poukazoval sťažovateľ v kasačnej sťažnosti.

31. Najvyšší súd poukazuje na to, že jednou zo základných zásad vnútorného trhu EÚ je voľný pohyb osôb. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES zo dňa 29. apríla 2004 o práve občanov únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov upravuje základné zásady vnútorného trhu, teda voľný pohyb osôb a udeľuje každému občanovi únie základné a individuálne právo voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, s výhradou obmedzenia podmienok uvedených v zmluve a opatrením prijatým na tento účel (bod 1 citovanej smernice). S poukazom na ustanovenia tejto smernice bude povinnosťou správnych orgánov v ďalšom dokazovaní sa vysporiadať so skutočnosťou, či žalobca tým, že odišiel za prácou do iného členského štátu a tým si aj uplatňoval právo občana SR na voľný pohyb a zdržiavania sa v rámci územia iného členského štátu, a teda realizoval základnú zásadu vnútorného trhu EÚ, a to voľný pohyb osôb, či

posudzovanie otázky bydliska v zmysle argumentov, ktoré vymedzil žalovaný v preskúvanom rozhodnutí by nebolo v rozpore s uplatňovaním základného práva občana EÚ na slobodný pohyb v rámci EÚ.

32. Z uvedených dôvodov aj kasačný súd v zhode s názorom krajského súdu dospel k záveru, že sťažovateľ dostatočným spôsobom neskúmal a neodôvodnil, že žalobca si počas výkonu zamestnania (a platenia poistenia) v inom členskom štáte EÚ nezachoval centrum svojho záujmu, ako aj bydlisko na území Slovenskej republiky, a preto jeho kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol podľa § 461 SSP.

33. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP nepriznal a žalobcovi ich nepriznal, pretože mu žiadne trovy v kasačnom konaní nevznikli.

34. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v pomere hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 k § 463 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustná kasačná sťažnosť.